

κόκορας

κόκορας, ο, πλ. **κόκορες** κ. **κόκοροι** κ. **κοκόροι, οι**, ουσ. [ηχομιμητική λ. από τη φωνή κο κο], ο κόκορας. **1.** άντρας καβγατζής: «έχουμε μπλέξει μ' έναν κόκορα κι όπου πάμε, μας δημιουργεί προβλήματα». Αναφορά στις κοκορομαχίες. **2.** άντρας ερωτύλος, καρδιοκατακτητής: «απ' τα παιδικά του χρόνια ο τάδε ήταν ο κόκορας της γειτονιάς μας». (Λαϊκό τραγούδι: *ένας **κόκορας** κεφάτος, ζωηρός και κοτσονάτος*). Από την εικόνα του κόκορα που σε ένα κοτέτσι περιστοιχίζεται από πολλές κότες. **3.** επικρουστήρας των πυροβόλων όπλων: «σήκωσε αργά τον κόκορα και σημάδεψε προσεκτικά». **4.** (στη γλώσσα των ναρκωτικών) χάρτινο φακελάκι που περιέχει ηρωίνη, το κοκοράκι·

- αλλού λαλούν οι κόκοροι κι αλλού γεννούν οι κότες, βλ. συνηθέστ. αλλού τα κακαρίσματα κι αλλού γεννούν οι κότες, λ. κακάρισμα·

- για το γαμπρό κι ο κόκορας γεννά αβγό, βλ. λ. [γαμπρός](#)·

- έχει κοκόρου γνώση, δεν είναι καθόλου έξυπνος, είναι πολύ κουτός: «μπορεί να τον ξεγελάσει κι ένα μικρό παιδί, γιατί έχει κοκόρου γνώση»·

- κάνω τον κόκορα, **α.** φέρομαι προκλητικά, νταηλίδικα, παριστάνω το παλικαρά: «εμένα μη μου κάνεις τον κόκορα, γιατί θα στις βρέξω». **β.** φέρομαι, επιδεικνύομαι σαν καρδιοκατακτητής: «μπορεί να κάνει τον κόκορα, αλλά στην πραγματικότητα δεν μπορεί να σταυρώσει γυναίκα»·

- κότα πίτα το Γενάρη, κόκορας τον Αλωνάρη, κάθε πράγμα πρέπει να γίνει στον καιρό του, στην ώρα του, στην κατάλληλη στιγμή: «γεράσαμε, φίλε μου, κι η ηλικία μας δεν είναι για να κυνηγάμε κοριτσόπουλα, αλλά για να πίνουμε χαμομήλι, γιατί κότα πίτα το Γενάρη, κόκορας τον Αλωνάρη». Συνών. κάθε πράγμα στη σειρά του / κάθε πράγμα στην ώρα του / κάθε πράγμα στον καιρό του κι αβγά κόκκινα το Πάσχα / κάθε πράγμα στον καιρό του κι ο κολιός τον Αύγουστο / καιρός φέρνει τα λάχανα καιρός τα παραπούλια / το τραγούδι με τον τρύγο, το Δεκέμβρη παραμύθι / τώρα στα γεράματα μάθε γέρο γράμματα·

- όπου λαλούν πολλοί κοκόροι, αργεί να ξημερώσει, βλ. φρ. όπου λαλούν πολλά κοκόρια, αργεί να ξημερώσει, λ. κοκόρι·

- σαράντα πέντε Γιάννηδες ενός κοκόρου γνώση, βλ. λ. [Γιάννης](#)·

- σφάζω κόκορα ή σφάζω τον κόκορα, **α.** καλοδέχομαι, καλοϋποδέχομαι κάποιον: «όποιος φίλος κι αν τον επισκεφθεί, σφάζει τον κόκορα για να τον ευχαριστήσει || μόλις απολύθηκε ο γιος του απ' το στρατό, έσφαξε τον κόκορα ο πατέρας του στο σπίτι». (Λαϊκό τραγούδι: *μελόπιτα κυρά μου φτιάξε, **τον κόκορά σου σύρε σφάξε**, κρασί μες στο τσουκάλι στάξε να φάει να στυλωθεί*). Από το ότι παλιότερα η κότα, ο κόκορας είχε τη θέση του κρέατος στην οικογένεια και η προσφορά του ως γεύμα σε κάποιον επισκέπτη (κόκορας κρασάτος) ήταν κίνηση εξαιρετική, επίσημη, χαρούμενη, κάτι σαν το σφάξιμο του μόσχου του σιτευτού στην παραβολή του ασώτου. **β.** σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση προβαίνω σε αυτή την πράξη στα θεμέλια νεοαναγειρόμενης οικοδομής για να φέρω τύχη, ώστε, να περατωθεί με ευκολία και να ζήσουν καλά αυτοί που θα την κατοικήσουν: «δεν έσφαξε κόκορα ο εργολάβος όταν σήκωνε την οικοδομή γι' αυτό οι πιο πολλές οικογένειες σ' αυτή την οικοδομή έχουν προβλήματα»·

- τα φορτώνω όλα στον κόκορα, (γενικά) αδιαφορώ τελείως για τις δουλειές μου, για τις υποχρεώσεις μου: «έμπλεξε με μια παστρικά και τα φόρτωσε όλα στον κόκορα»·

- φορτώνω τη δουλειά στον κόκορα, βλ. λ. [δουλειά](#)·